

АНДРЕЈ ФАЈГЕЉ ПРОФЕСОР ЕПСКОГ ЛИКА

Имао је свега седам година кад је почео да другује са Марком Краљевићем. Двадесет лета касније, гуслајући песму „Урош и Мрњавчевићи”, одбранио је докторат у Француској и постао један од наших најмлађих доктора наука

Чувене речи мајке Јевросиме: „Немој, сине, говорити криво, ни по бабу, ни по стричевима...” одзвањале су амфитеатром познатог Универзитета „Пол Валери” у Монпељеу. Који минут касније, да није било ни по бабу, ни по стричевима, доказао је професор Андреј Фајгељ, одбранивши докторску дисертацију, гуслајући део наше познате песме „Урош и Мрњавчевићи”. Овако је породица Фајгељ добила трећег, а наш невладин сектор најмлађег доктора наука. Са свега тридесет лета овај млади Новосађанин је успео да и својој љубави према гулама нађе уточиште.

Најмлађи „доктор” за гусле
(клик за увећање)

- У Француску сам отишао са идејом да се бавим индоевропеистиком, а гусле сам случајно поменуо мом ментору професору Пјеру Созоу. Испоставило се да је то био прави еурека ефекат, па ми је сам предложио да то буде тема мога рада - објашњава професор Фајгељ.

Тако је настала основна тема Андрејевог магистарског и докторског рада „Упоредна фразеологија и идеологија: Хомер, француско витештво, песништво, гусле”. Да није погрешно, говори и податак да је докторат одбранио са сумма цум лауде, значи с највећом похвалом. Изненађење није могао да сакрије ни један од највећих стручњака за индоевропеистику Бернард Сержан, инсистирајући да на крају одбране одгусла део песме „Урош и Мрњавчевићи”. Ни овај задатак му није тешко пао, ако се зна да још од деветнаесте године успешно барата овим традиционалним српским инструментом.

Поруке за сва времена

Епске песме уселиле су се у Андрејев живот кад је имао свега седам година. Већ у првом разреду основне школе пише први рад о Марку Краљевићу.

Професор Фајгељ са члановима комисије после одбране доктората у Монпељеу

- Тада ми се чинило да ове песме имају садржај, да није реч само о традицији: 'ајде мало да гусламо, па да споменемо Марка. Не, епика носи једну посебну поруку - каже Андреј.

Кад се као бруцош Филолошког факултета у Новом Саду уписао у школу гусала, готово сви његови ближњи су превртали очима, али га нису осуђивали. Међутим, Фајгељ не одустаје од своје дечачке љубави и већ тада има завидну колекцију епских песама.

- Гусле садрже безвременске вредности које су данас још актуелније, попут слободе, одговорности, оданости и изузетности. Осим поруке конкретних историјских догађаја, оне поручују: „Буди најбољи по врлинама” - каже наш саговорник.

А да је њихова порука вредела, показало се коју годину касније, кад се са усавршавања на једном од најугледнијих француских универзитета

у Монпељеу вратио с титулом доктора наука.

Са свега тридесет година наставио је породичну традицију. Андреј је трећи доктор Фајгељ, после оца Станислава, универзитетског професора психологије и деде Александра, професора интерне медицине на Сарајевског универзитету. Новосађани се радо сећају и његовог другог деде, чувеног југословенског хирурга Ивана Фајгеља и првог директора Института у Сремској Каменици.

- Веома ми је драго да сам трећи доктор Фајгељ, не само због мог личног случаја, већ је то модел и за једно боље друштво. Неки пројекти надживе једног човека, а да би се спровели до краја, мора више генерација да сарађује на њима - каже један од најомиљенијих професора Филолошко-уметничког факултета у Крагујевцу, где предаје француски језик.

Врлине уместо јатагана

Иако су се његови ближњи противили повратку у земљу, наш саговорник ипак одлучује да остане у Србији јер је, како каже, овде најславније и најтеже успети. Из његове научне кухиње, још пре три године, изашла је неваљина организација „Центар за савремену едукацију” на коју је посебно поносан. Управо кроз њен рад Андреј покушава да афирмише актуелне вредности које су дубоко укорене у нашој традицији.

- Ако не достигнемо стандарде наших старих, поново ћемо бити раја. Битка се више не води јатаганима. Ко буде имао знање, боље радне навике, чвршћи систем вредности, тај ће победити - тврди Андреј.

Тако васпитава и своју децу петогодишњу Андреу и трогодишњег Марка. Како каже, у жестокој конкуренцији, кћи је некако најбистрији Фајгељ. Захваљујући њеном фотографском памћењу, многе залутале ствари у дому Фајгељових у Новом Саду брзо буду нађене.

-Довољно је да јој само објаснимо како изгледа нека ствар и да нас самоуверено пошаље да је узмемо - каже Андреј.

Ово нимало не чуди, ако се зна да и женска линија породице Фајгељ може да се похвали професорским титулама. Андрејева супруга Јована је професор италијанског језика, а мама Оливера један од наших познатих психолога. Андреј се с осмехом сећа како је једне ноћи до три ујутру са оцем Станиславом прерачунавао квоте цитираности од којих зависи каснији избор и реизбор научних радника, док је мајка дремала поред њих. На крају се испоставило да управо она има највећи коефицијент цитираности јер је објавила само један, али вредан чланак, који је свуда у свету цитиран.

Срећна породица: Андреј, супруга Јована, син Марко и кћи Андреа

Јелена БОШКОВИЋ

Фото Владимир МАРКОВИЋ и приватна архива